

ประวัติความเป็นมา

..... เดิมที่ว่าการอำเภอศรีมหาโพธิ ตั้งอยู่ที่บ้านหาดยาง ตำบลหาดยาง ซึ่งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอศรีมหาโพธิ ปัจจุบันประมาณ ๘ กม.

ไม่มีตัวอาคารที่ว่าการอำเภอ ใช้บ้านพักของหลวงจัดโครงการ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายอำเภอในสมัยนั้น

เป็นสถานที่ทำการอำเภอระหว่าง พ.ศ. ๒๔๔๐ ถึง ๒๔๔๗

ต่อมาได้ย้ายไปตั้งที่บ้านเกาะกะพี้ ตำบลศรีมหาโพธิ ซึ่งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอปัจจุบันไปตามลำน้ำบางปะกงด้านทิศเหนือ

ประมาณ ๑ กม. การย้ายที่ว่าการอำเภอมาดังมาอยู่ที่บ้านเกาะกะพี้ที่ตั้งอยู่ได้ถึง พ.ศ. ๒๔๕๘ จึงได้ย้ายไปตั้งใหม่ ณ ที่บ้านท่าประชุม

หมู่ที่ ๔ ตำบลศรีมหาโพธิ สถานที่แห่งใหม่นี้อยู่ติดกับริมแม่น้ำบางปะกง จนถึง พ.ศ. ๒๕๐๘ จึงได้ย้ายมาตั้งใหม่ เป็นตัวอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

อยู่ริมทางหลวงสายปราจีนบุรี -

ศรีมหาโพธิ (ทางหลวงสายสุวินทวงศ์) ห่างจากที่ว่าการอำเภอหลังเดิม ประมาณ ๗๐๐ เมตร สาเหตุที่ย้ายเนื่องจากอาคารหลังเดิมเก่าและชำรุดทรุดโทรมมาก

ความหมายของชื่ออำเภอ “ ศรีมหาโพธิ “ เนื่องจากที่ตำบลโคกปีบ ซึ่งเดิมขึ้นการปกครองอยู่กับอำเภอศรีมหาโพธิ

(ปัจจุบันตั้งเป็นอำเภอศรีมโหสถ)

มีต้นโพธิ์ศรีมหาโพธิอยู่ต้นหนึ่ง เป็นต้นโพธิ์ที่มีขนาดใหญ่มาก นักโบราณคดีสันนิษฐานว่าต้นโพธิ์นี้ได้นำพันธุ์มาจาก “ ต้นพระศรีมหาโพธิ “

พุทธคยาประเทศอินเดีย เพราะสมัยนั้นพระพุทธศาสนาได้แพร่มาถึงอาณาจักรสุวรรณภูมิราวพุทธศักราช ๓๐๐

แล้วได้แพร่มาถึงทวารวดีราวพุทธศักราช ๕๐๐ ความเจริญของพระพุทธศาสนาดังกล่าวนี้อบรมตาสมณะทูตทั้งหลายจะนำเอา

“ พระศรีมหาโพธิ “ พันธุ์พุทธคยา มาปลูกเป็นบริโศกเจดีย์สำหรับกราบไหว้บูชา เพราะ
อาณาจักรทวารวดีนอกจากจะได้รับแจกจ่าย-

“ พระบรมสารีริกธาตุ “ แล้ว คงได้รับพันธุ์ “ พระศรีมหาโพธิ “

พุทธคยาจากสมณะทูตมาเผยแพร่ศาสนาอีกครั้งและนำมาปลูกไว้

ณ ที่หลายแห่ง จึงน่าจะเชื่อว่าต้นโพธิ์ต้นนี้เป็นต้นโพธิ์พุทธคยา แต่ว่าต้นเดิมอาจจะตายไป เพราะ
เป็นเวลานานถึง ๒,๐๐๐ ปีล่วงมาแล้ว

และต้นที่อยู่ปัจจุบันเป็นหน่อที่เกิดขึ้นใหม่รอบ ๆ ต้นเดิม

และตรงที่ปลูกอยู่นั้นอยู่ในสังฆารวาสแห่งหนึ่งซึ่งมีอาณาเขตเข้าไปถึงเมืองโพธิสัตว์และเมืองตะ
โหนดในประเทศกัมพูชา

ดังนั้นจึงเรียกว่า “ ดงศรีมหาโพธิ “

เนื่องจากประชาชนในจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดใกล้เคียงถือกันว่า เป็นต้นโพธิ์ที่ได้รับพันธุ์มา
จากพุทธคยาประเทศอินเดีย

อันเป็นบริโศกเจดีย์สำคัญแห่งหนึ่งของพระพุทธศาสนาจึงได้นับถือกราบไหว้บูชาระลึกถึงองค์
สัมมาสัมพุทธเจ้าตลอดมาจนถึงทุกวันนี้

เมื่อมีการจัดตั้งอำเภอตามแผนการปกครองมณฑลเทศาภิบาลขึ้น

อำเภอนี้ได้มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์แห่งนี้อยู่ด้วย จึงได้นามของอำเภอกว่า “ ศรีมหาโพธิ “